

JÖNKÖPING UNIVERSITY
School of Education and
Communication

Läsmotivationens betydelse för läsutvecklingen

En litteraturstudie om sambandet mellan elevens läsmotivation och läsutveckling i årskurs F-3.

KURS	<i>Examensarbete 1, 15 hp</i>
PROGRAM	<i>Grundlärarprogrammet med inriktning mot arbete i förskoleklass och grundskolans årskurs 1-3.</i>
FÖRFATTARE	<i>Hidajete Abazi, Frida Eriksson</i>
EXAMINATOR	<i>Lars Bokander</i>
TERMIN	<i>VT 24</i>

JÖNKÖPING UNIVERSITY

Kurs: Examensarbete 1 för grundlärare
F-3, 15 hp.

School of Education and Communication

Program: Grundlärarprogrammet med
inriktning mot arbete i förskoleklass och
grundskolans årskurs 1-3.

Termin: Vårterminen 2024

SAMMANFATTNING

Hidajete Abazi, Frida Eriksson

Läsmotivationens betydelse för läsutvecklingen - litteraturstudie om sambandet mellan elevens läsmotivation och läsutveckling i årskurs F-3.

The importance of reading motivation for reading development-literature study on the connection between the student's reading and reading development in grades F-3.

Antal sidor: 21

Litteraturstudien belyser hur läsmotivationen är kopplad till elevers läsutveckling i årskurs F-3 inom ämnet svenska. Syftet med litteraturstudien är att bidra med kunskap om vad som enligt ett urval av tidigare forskning, har en bidragande betydelse för elevers läsmotivation i åldersgruppen 5 till 10 år. Frågeställningar som belyses är följande: Finns det ett samband mellan läsmotivation och läsförståelse? Vilka undervisningspraktiker är bidragande till elevers läsmotivation? Genom en kombination av närläsning och komparativ jämförelse av de vetenskapliga artiklarna identifierades relevant information för litteraturstudiens resultat. Med grund i de vetenskapliga artiklarna visar resultatet att det finns ett samband mellan läsmotivation och läsförståelse. Däremot visar inte resultatet om läsförståelse bidrar till läsmotivation eller om läsmotivation bidrar till läsförståelse. Vidare visar resultatet att differentierade undervisningspraktiker påverkar läsutvecklingen. Resultatet visar även hur lärarens attityd påverkar elevers läsmotivation.

Nyckelord: läsmotivation, läsförståelse, lärarens roll, undervisningspraktiker, årskurs F-3

Innehållsförteckning

1. Inledning	1
2. Syfte och frågeställningar	3
3. Bakgrund.....	4
3.1 Läsning.....	4
3.1.1 Läsningens byggstenar	4
3.2 Självförtroende.....	5
3.2.1 Läsmotivation.....	5
3.2.2 Inre och yttre motivation.....	6
3.4 Styrdokument- Vad förväntas eleverna lära sig?	7
3.5 Undervisningspraktiker och lärarens roll	7
4. Metod.....	9
4.1 Informationssökning	9
4.1.1 Sökstrategier.....	9
4.1.2 Urval.....	10
4.1.3 Inklusions- och exklusionskriterier	10
4.2 Materialanalys	11
5. Resultat	12
5.1 Sambandet mellan läsmotivation och läsförståelse.....	12
5.1.1 Läsmotivation kopplat till inre och yttre motivation	13
5.2 Undervisningspraktiker	14
5.2.1 Lärarens roll	15
6. Diskussion.....	18
6.1 Metoddiskussion	18
6.2 Resultatdiskussion.....	19
6.2.1 Sambandet mellan läsmotivation och läsförståelse-jämförelse	19
6.2.2 Undervisningspraktiker och lärarens roll.....	20
6.3 Vidare forskning inom området	21
Referenslista	22
Bilaga 1	28
Bilaga 2	29
Bilaga 3	1

1. Inledning

Att läsning och motivation hänger ihop har inte undgått någon men något som forskare anser inte studerats i den utsträckning som krävs, är relationen mellan läsutveckling och läsmotivation (Regeringen 2018, s.76). Forskning har synliggjort att den inre motivationen inte är något som följer med eleverna till mellanstadiet, då elever i lågstadiet känner mer inre motivation än vad elever i mellanstadiet gör (Schiefele m.fl. 2016, s.53). *Progress in International Reading Literacy Study*, (PIRLS) är en internationell studie som utförs i årskurs 4. Studiens syfte är att mäta elevers läsförståelse och deras inställning till läsning. PIRLS studien som gjordes år 2021 visar att svenska elevers inställning till läsning är mindre positiv i jämförelse med andra länder. Resultaten från studien 2021 visar att sedan 2016 som var senaste gången studien utfördes har svenska elevers inställning till läsning också förändrats i en negativ riktning (Skolverket 2021, s.52).

Förmågan att kunna läsa är en viktig del både i och utanför skolan. Läsning handlar inte bara om att samla information och kunskap utan kan även leda till glädje och njutning (Skolverket 2021, s.10). Läsning fungerar som en biljett som låter eleverna komma in i nya världar, öka sin kunskap och lärande samt utveckla sin kommunikativa förmåga (Frank & Herrlin, 2020, s. 1). Denna syn på läsning bidrar till ett läsintresse då läsning ses som en möjlighet till att låta fantasin flöda och möjlighet till att se nya världar. Läsningen innefattar en stor del av läroplanens kursplan för ämnet svenska. Exempelvis ska eleverna ges möjlighet att läsa enskilt och gemensamt, de ska få möta olika texttyper från sakprosa till skönlitteratur och de ska även kunna söka information och förstå information (Skolverket 2022a s.225–226). En förutsättning för att eleven ska vilja läsa är motivation och intresse (Frank & Herrlin, 2020, s.2).

Det problemområde som litteraturstudien berör är läsmotivation och vilka faktorer som har en bidragande påverkan på motivation, när det kommer till läsning. Området är vetenskapligt intressant, då motivation har en koppling till läsning. Med ett omfång på 14 vetenskapliga artiklar har litteraturstudien sammanställt vad ett urval av forskning anser vara av betydelse för elevers läsmotivation i åldersgruppen 5 till 10 år.

Avgränsningarna i studien är att de vetenskapliga artiklarna är peer reviewed och publicerade senare än 2014. Detta för att få ett forskningsperspektiv om ämnet läsmotivation som motsvarar nuvarande skolsituation.

Litteraturstudiens struktur är uppbyggd på sex kapitel. Kapitel två beskriver syfte och frågeställningar. Sedan framställs bakgrunden i kapitel tre som redogör för viktiga begrepp genom hela litteraturstudien. Därefter presenteras metoden i kapitel fyra som redogör för litteratursökningsprocessen. Sedan framställs resultat av litteratursökningsprocessen i kapitel fem. Avslutningsvis diskuteras metod och resultat men även vidare forskning i kapitel sex.

2. Syfte och frågeställningar

Syftet med denna litteraturstudie är att bidra med kunskap om vad som enligt ett urval av tidigare forskning, har en bidragande betydelse för elevers läsmotivation i åldersgruppen 5 till 10 år.

Analysen av artiklarna kommer baseras på följande frågeställningar:

Finns det ett samband mellan läsmotivation och läsförståelse?

Vilka undervisningspraktiker är bidragande till elevers läsmotivation?

3. Bakgrund

I detta kapitel beskrivs och förklaras de begrepp som återkommer genom hela litteraturstudien. Inledningsvis beskrivs och förklaras begreppet *Läsning* (3.1), sedan *Läsningens byggstenar* (3.1.1) följt av *Självförtroende* (3.2), därefter förklaras *Läsmotivation* (3.2.1), därpå följer *Inre och yttre motivation* (3.2.2) och *Styrdokument – vad förväntas eleverna lära sig?* (3.4). Kapitlet avslutas sedan med *Undervisningspraktiker och lärarens roll* (3.5).

3.1 Läsning

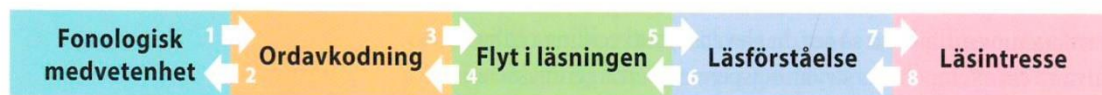
Statens medieråds rapport visade att andelen barn och unga som läser böcker eller tidningar varje dag har minskat sedan år 2012. Trenden att barn och unga läser mindre ser dock ut att ha avstannat påvisade den senaste rapporten från 2022. Rapporten visade att barn i åldrarna 2 till 4 läser i större utsträckning än barn i åldrarna 5 till 10 (Mediemyndigheten, 2023). Vidare visade PIRLS studiens resultat 2021, att svenska elevers inställning till läsning i genomsnitt är mindre positivt jämfört med andra länder (Skolverket 2021, s.7).

3.1.1 Läsningens byggstenar

Läsutvecklingen är uppbyggd på olika byggstenar och byggstenarna har en viss ordning som måste inkluderas, för att eleven ska nå automatiserad avkodning. Nedan beskrivs ordningen på dessa byggstenar. Motivationen är en viktig del i läsutvecklingen och kan fungera som en motor för att ta sig an en uppgift (Frank & Herrlin 2020, s.2).

Läsning kan beskrivas i fem delar, den första byggstenen är att eleven ska uppnå fonologisk medvetenhet som med andra ord betyder att eleven ska vara medveten om de språkljud språket är uppbyggt på. Nästa byggsten är ordavkodning som betyder att eleven kan tyda de skrivna orden. Byggsten nummer tre är flyt i läsningen det handlar om att foga samman meningar och få fram den rätta satsmelodin när eleven läser högt men även enskilt. De sista byggstenarna är läsförståelse och läsintresse (Lundberg och Herrlin 2014, s.10 ;13–16). Begreppet läsförståelse kan definieras som förmågan att tolka, hantera information och skapa mening i olika texter. Det kan även beskrivas som ett samspel mellan läsaren och texten. Läsförståelsen kan påverkas av intresse, motivation, engagemang men även attityd för läsning (Skolverket 2016, s. 19). Läsintrasse är ett begrepp som förklaras av Körling (2021) som ett intresse för läsning. Det vill säga att

eleven väljer att läsa med egen vilja och inte blir tvingad till det och för att den tycker det är roligt. För att klara kunskapskraven måste eleverna ha läsförmågan för att bearbeta sitt skolarbete. Begreppet läsförmåga är den grundläggande processen som påverkar elevens läsning och avkodning (Tengberg, 2013).

Figur 1: Från Lundberg och Herrlin (2014, s.10)

3.2 Självförtroende

Självförtroende är ett begrepp som förknippas med självkänsla, däremot har begreppen olika betydelser. Självkänsla handlar om värderingar som du har på sig själv och hur du ser på sig själv. Självförtroende är kopplat till prestation och handlar om det du gör och hur bra du tycker att du är på det (Skolinstitutet, 2024, s. VIII). Självförtroendet är relaterat till prestationen, vilken i sin tur är förknippad med motivation. Läsmotivationen ökar om elever har ett gott självförtroende då de har en god tilltro till deras egen förmåga (Frank & Herrlin, 2020, s. 3). Elever med lägre läsmotivation anser inte att ansträngningen lönar sig och att misstag är en del av processen. De utvecklar i stället ett dåligt självförtroende när det kommer till läsning och det kan leda till att de identifierar sig som icke läsare (Skolverket 2016, s.41). Genom att inhämta erfarenheter och lära sig saker i egen takt skapas självförtroende (Mangell, 2014). Elevernas tro på sig själva är en viktigt grund för deras förmåga att läsa. I läroplanen skriver Skolverket (2022a, s.8) att skolan ska stimulera elevernas självförtroende.

3.2.1 Läsmotivation

Forskning visar att elever i årskurs 1 uppvisade mer läsmotivation än vad elever i förskoleklass gör. Vidare visade samma forskning att elevers motivation till att läsa avstannar i årskurs 1 medan elever i förskoleklassens läsmotivation ökar under året (Nevo m.fl., 2019, s.617). Elever med lägre läsmotivation känner en frustation över att ta sig an svårare läsuppgifter (Skolverket 2016, s.39). Läsmotivation definieras i denna litteraturstudie som en inre inställning, intresse och en motivation till att vilja ta sig an en text (Frank och Herlin, 2020 s. 4)

Det finns olika teorier om läsning, en av teorierna är The Simple View of Reading som är en teoretisk modell som utvecklades på 1980 talet. Modellen förklarar läsning som en produkt av två grundläggande faktorer, avkodning och språkförståelse. Modellen använder sig av en enkel formel som är följande: $Läsning = Avkodning \times Språkförståelse$. Läsningen i modellen innebär att eleverna har en god läsförståelse samt att eleverna har en automatiserad avkodning. Språkförståelsen står för förståelse av ord på, menings- och pragmatisk nivå det vill säga att kunna anpassa språket till situation (LegiLexi, 2016). År 1992 utvecklades formeln för The Simple View of Reading av Dalby där motivation blev ytterligare en faktor från tidigare formel $Läsning = Avkodning \times Förståelse$. Formeln utvecklades då till $Läsning = Avkodning \times Förståelse \times Motivation$ (Taube, 2007, s. 13). Utvecklingen av den teoretiska modellen har legat till grund för inkludering i litteraturstudien då motivation blev en faktor i förmågan att läsa.

3.2.2 Inre och yttre motivation

Motivationen är uppdelad i inre- och yttre motivation. Den inre- och yttre motivationen påverkar eleven och saker den tar sig an på olika sätt. Inre motivation enligt självbestämmande teorin är när eleven känner full vilja, intresse och känner mening till det den läser (Kanonire m.fl. 2020, s.3). Undersökningen visade även på att inre motivation leder till ett engagemang och bättre självkänsla. Inre motivation visades när elever ville lära sig något utav ren nyfikenhet och en vilja att lära sig nya saker. Elever som har en inre motivation kan ta sig an uppgifter som kan uppfattas svåra med självförtroende, de känner inget behov av en belöning (Wery & Thomson 2013, s.104–105). Yttre motivationen är beroende av yttrefaktorer som att undvika straff och få belöning (Kanonie m.fl., 2020,s.3). Elever med yttre motivation får hjälp av yttre faktorer som belöning eller lärare för att utföra en utmanande uppgift. Belöningarna kan vara i form av ett bättre slutbetyg eller en guldstjärna, det kan även vara att få mer uppmärksamhet från läraren. De yttre belöningarna är saker som lockar eleven till att utföra en uppgift (Wery & Thomson 2013, s.104–105). I forskningen benämns begreppen inre och yttre motivation på olika sätt. Inre motivation definieras av elevers inre vilja. Den yttre motivationen definieras av yttre faktorerers påverkan som exempelvis belöning. I denna studie benämns begreppet inre motivation som ett inre driv och vilja att läsa och förstå en text. Den yttre motivationen definieras av yttre faktorerers påverkan som läraren och klassrumsmiljö.

3.4 Styrdokument- Vad förväntas eleverna lära sig?

Enligt läroplanen menar Skolverket att undervisningen i svenska ska ge eleverna chansen att utveckla ett intresse för att läsa. Det centrala innehållet beskriver att eleverna ska få möjlighet till att läsa enskilt och gemensamt. Vidare ska eleverna även läsa olika texttyper från skönlitteratur till sakprosa. Skolverket säger att eleven ska kunna läsa meningar i enkla, bekanta samt elevnära texter (Skolverket 2022a, s. 224, 230)

Vidare i kommentarmaterialet nämns det att undervisningen ska ge eleverna rika möjligheter att läsa. Vidare ge eleverna möjligheten att upptäcka glädjen i att låta litteraturen förflytta en i tid och rum och ta del av andra berättelser. Detta görs för att utveckla läslust och intresse för litteratur. Kommentarmaterialet baserat på bedömningskriterierna säger att en elev i årskurs 1 ska uppnå förmågan att förstå skriftspråket i en text. Eleven ska både förstå innehållet som den läst i en text och genom att lyssna på en text. I årskurs 3 förväntas eleven ha utvecklat förmågan att använda sig av lässtrategier samt förstå innehållet i en text och återberätta delar från texten (Skolverket 2022b, s.7; 27–28).

3.5 Undervisningspraktiker och lärarens roll

Undervisningspraktiker är ett begrepp som i denna litteraturstudie definieras som olika undervisningsformer som främjar läsutveckling och läsmotivation hos elever. Samtal i klassrummen om böcker har ett starkt inflytande på elevers lärande och skapar ett intresse för böcker och för läsning. De menade också att det är viktigt att elever har tillgång till litteratur, då detta bidrar till att de vill läsa mer. Tillgänglig litteratur i en miljö som elever vistas i majoriteten utav dagen, skapar ett intresse för elever att vilja läsa (Fisher & Frey, 2018, s. 91–92). Körling (2015) menade att motivation till att läsa skapas genom att elever har tillgång till böcker och texter, samt att dessa är relevanta och elevnära.

Dialogisk högläsning är en form av undervisning där läraren skapar en brygga mellan texterna och elever. Elwer (2020, s.6) menade att dialogisk högläsning skapar förutsättningar för eleven att träna på sin förståelse av skriftspråk men även öva på sin

läsförståelse. Körling (2015) menade även att det är viktigt att det sker en social interaktion om det som har lästs, för att elever ska känna en motivation till att läsa. Enligt Schmidt (2023, s. 128) kan elever genom dialogisk högläsning lära sig att ta till de förhållningssätt och strategier för läsförståelse som synliggörs i den dialogiska högläsningen, till sitt eget läsande. Schmidt belyser att genom högläsning så skapas förutsättningar för eleven att erfara vad det är att förstå, även om de inte har uppnått förmågan att kunna läsa ännu. Vidare lyfts undervisningspraktiken läsa i par men även enskilt som viktig, då detta utvecklar elevers läsförmåga (Schmidt 2023, s.112, 92)

4. Metod

I nedanstående kapitel förklaras metodvalen i denna systematiska litteraturstudie.

Inledningsvis presenteras *Informationssökning* (4.1) därefter kommer *Sökstrategier* (4.1.1) vidare *Urval* (4.1.2) *Kriterier för inklusion och exklusion* (4.1.3) och kapitlet avslutas med en redovisning av *Materialanalysen* (4.2).

4.1 Informationssökning

Vid sökandet av vetenskapliga artiklar har söktjänsten *Education Resources Information Center (ERIC)* använts. Det har använts en söktabell med ordkombinationer för att hitta artiklar (se bilaga 1). Genom ordkombinationerna nåddes 345 vetenskapliga artiklar i söktjänsten *ERIC* och ur dessa valdes 12 artiklar. Sökorden valdes på engelska för att få ett brett utbud av studier på *ERIC* eftersom det är en internationell databas. Exempel på ordkombinationer som använts vid sökning av artiklar är följande ”*reading motivation*”, ”*love for reading*”, ”*elementary school*” (se bilaga 1). Litteraturstudiens syfte och frågeställningar var grunden för sökandet efter artiklar.

Vid ytterligare sökning av artiklar har söktjänsten *SCOPUS* använts. *SCOPUS* är en internationell databas som har ett brett utbud av forskning inom de vetenskapliga, tekniska, medicinska och samhällsvetenskapliga områdena. Sökorden som använts är ”*reading comprehension*”, ”*reading motivation*”, ”*elementary school*” (se bilaga 1). Genom dessa sökord nåddes 7 artiklar varav en vetenskaplig artikel valdes ut (se bilaga 1).

4.1.1 Sökstrategier

För att vidga vår sökning så användes booleska operatorer mellan sökorden, som OR och AND. Operatorerna användes i alla söktjänster eftersom databaserna kan hitta referenser med något av sökorden i titeln. OR används mellan A och B för att hitta referenser som berör båda sökorden för att få ett bredare resultat. I informationssökningen användes OR mellan sökorden och för att begränsa sökningarna så användes sökord som ”*elementary school*” eller ”*primary school*”. AND användes också mellan ”*reading motivation*” och ”*reading comprehension*”, för att få fram vetenskapliga artiklar som behandlar syftet men även för att få en bredare sökning. För att ytterligare avgränsa sökningar användes NOFT

på alla söktjänster, som visar sökorden i hela texten och inte bara i titeln (Eriksson Barajas m.fl. 2013, s.78-79).

Genom informationssökningen nåddes 13 vetenskapliga artiklar. Ytterligare en vetenskaplig artikel tillkom via Jönköping Universitys bibliotek och boken ”Grunderna i läs-och skrivutveckling” på hylla 372.6 FRID av Inger Fridolfsson. Via boken upptäcktes artikeln ”The role of teaching practices in the development of children’s interest in reading and mathematics in kindergarten”. Artikeln söktes därefter i söktjänsten ERIC. Via artikeln anträffades ”Language teaching strategies’ impact on third-grade students’ reading outcomes and reading interest” Uibu m.fl. (2018) via citerade källor (se bilaga 3).

Vid informationssökningen användes nordiska söktjänster utan framgång.¹

4.1.2 Urval

Via söktjänsten ERIC nåddes sidorna *Taylor & Francis, International Journal of Psychology and Educational studies, Journal of Research in Reading, Springer nature* där de vetenskapliga artiklarna befann sig. Utifrån de 14 artiklar som var relevanta för litteraturstudien, valdes studier som är utförda i olika länder samt olika delar av världen. Studierna är utförda i USA, Israel, Turkiet, Kina, Estland, Ryssland och Tyskland. I litteraturstudiens urval beskrivs studiernas perspektiv som internationella vilket medför en insyn på forskning i ett vidgat, internationellt skolperspektiv.

4.1.3 Inklusions- och exklusionskriterier

Materialet som analyserades förhöll sig till utvalda inkluderingskriterier. Med litteraturstudiens syfte i åtanke, valdes artiklar som behandlade syfte och frågeställning. Om en artikel innefattade läsmotivation och läsförståelse inkluderades den. Inkluderingskriterierna innebar också att studiernas perspektiv endast var inriktat mot skolan, och inte

¹ Vid sökandet av vetenskapliga artiklar har sökningar skett på *SwePub* som inriktar sig på vetenskapliga publiceringar vid svenska lärosäten. Sökorden som använts vid sökning: ”läsmotivation”, ”läsförståelse” även ”djupläsning”. Sökningen på *SwePub* gav inga resultat som kunde kopplas till litteraturstudiens syfte och frågeställningar. Artiklar har även sökts efter i söktjänsterna *Acta Didactica Norden* samt *SMDI* där sökorden ”läsmotivation” och ”läsförståelse” använts. Även dessa sökningar gav inga resultat.

hemmet eller fritiden. Detta på grund av litteraturstudiens syfte och frågeställningar. Vidare valdes material efter ålder på eleverna, vilket var ålder 5 till 10. Studiernas urval är utformade i årskurs 4 men eftersom de är gjorda i andra länder och de har annat skolsystem, har fokuset lagts på ålder. Likaså peer reviewed samt artiklar skrivna efter år 2014 var inkluderings kriterier.

Exkluderingskriterierna innefattade artiklar med perspektiv i hemmet och fritiden då dessa inte var relevanta för frågeställningar och syfte. Vidare exkluderades material med åldrar över 5 till 10 år. Artiklar som inte var peer reviewed och skrivna innan 2014 exkluderades.

4.2 Materialanalys

I följande avsnitt presenteras det material som analyserats och jämförts med varandra för att få fram likheter och skillnader som underlag till resultatdelen i litteraturstudien. En kombination av närläsning samt en komparativ jämförelse användes som metod för att analysera de vetenskapliga artiklarna. De artiklar som ansågs relevanta för litteraturstudien lästes enskilt. Sedan sammanfattades de valda artiklar i översikt över analyserat material (se bilaga 3). Vid läsning av de vetenskapliga artiklarna framkom följande kategorier som faktorer med påverkan på elevens läsmotivation: *Inre och yttre motivation, läsförståelse, undervisningspraktiker och lärarens roll*. Kategorierna ströks under i artiklarna med hjälp av olika färgkoder. Färgkoderna skapade en tydlig överblick av artiklarna som i sin tur underlättade formuleringen av resultatet. Artiklarna närlästes ytterligare baserat på kategorierna som sedan jämfördes med likheter och skillnader. Slutligen valdes 13 vetenskapliga artiklar genom söktjänsterna som relevanta utifrån litteraturstudiens syfte och frågeställningar. Ytterligare en vetenskaplig artikel framkom via kedjesökning. De utvalda artiklarna använde olika metoder för att nå ett resultat i undersökningarna. 5 av 14 artiklar använde sig av enkät eller frågeformulär som metod. 2 av 14 artiklar utförde intervjuer som metod. 6 av 14 artiklar utförde tester under en längre tid i form utav olika program, observationer och olika typer av tester.

5. Resultat

Syftet med denna litteraturstudie är att bidra med kunskap om vad som enligt ett urval av tidigare forskning, har en bidragande betydelse för elevers läsmotivation i åldersgruppen 5 till 10 år. I följande kapitel presenteras de olika kategorierna som framkom i materialanalysen. Inledningsvis introduceras *Sambandet mellan läsmotivation och läsförståelse (5.1)*, sedan *Läsmotivation kopplat till inre och yttremotivation (5.1.1)* därefter *Undervisningspraktiker (5.2)* och avslutningsvis *Lärarens roll (5.2.1)* där lärarens attityd till läsning beskrivs.

5.1 Sambandet mellan läsmotivation och läsförståelse

Resultatet av studierna visar att det finns ett samband mellan elevers läsförståelse och deras motivation till att läsa. Resultaten indikerar att det finns ett samband mellan läsmotivationen och läsförståelse. Läsmotivationen spelar inte en avgörande roll men den är av betydelse för läsförståelsen. Tre av fjorton artiklar analyserar förhållandet mellan läsförståelse och läsmotivation. I de aktuella artiklarna beskrivs det att elever med hög motivation att läsa har en tendens att engagera sig mer i läsning, vilket leder till en förbättrad läsförmåga. Däremot har elever med låg läsförmåga ofta en lägre läsmotivation (Kusdemir & Bulut, 2018, s. 107; Cartwright m.fl., 2015, s. 83; Hebbecker m.fl., 2019, s. 428-431).

Kusdemir och Bulut (2018,s.107) utförde en enkätstudie med 119 elever i årskurs 4 i Turkiet. Resultatet visar att det finns en positiv och tydlig relation mellan elevers läsmotivation och deras läsförståelse. Resultatet visar på att när eleverna vill läsa utför de mer läsning vilket ökar deras läsförmåga, medan elever med låg läsförmåga påvisade sig ha låg läsmotivation. Till skillnad från Kusdemir och Bulut som använde sig av en enkätundersökning utförde Cartwright m.fl. (2015, s.83) en kombination av tester, intervjuer och en skattningsmetod för att bedöma elevernas läsmotivation. Studierna utfördes på 68 elever i första och andra klass i USA. Resultatet visar att elevernas läsmotivation var relaterat till deras läsning. Läsmotivationen är en liten men betydelsefull del i elevernas läsförståelse. Hebbecker m.fl. (2019, s. 428) utförde en studie som använde data från en läsinstruktionsintervention och undersökte 966 elever från tredje och fjärde klass i Tyskland. Resultatet från studien menar att när eleverna har högre läsförståelse ökar deras inre motivation till att läsa. Däremot menar Hebbecker

m.fl. (2019, s. 431) att elevernas motivation till att läsa inte visade sig påverka elevernas förmåga att förstå texter.

Sammanfattningsvis menar nämnda artiklar att det finns ett samband mellan läsförståelse och läsmotivation. Vidare menade forskningen att om elever läser i större mängd ökar elevens läsförmåga.

5.1.1 Läsmotivation kopplat till inre och yttre motivation

Litteraturstudiens resultat avseende läsförståelse kopplat till inre och yttre motivation visade på att det finns ett positivt samband mellan inre motivation och läsmotivation. Däremot har yttre motivation snarare en negativ inverkan på läsförståelsen. Två av fjorton artiklar fann att inre motivation var positivt kopplad till läsförståelse, medan yttre motivation visade sig ha en negativ relation till läsförståelse (Troyer m.fl. 2018, s.1204-1206; Schiefele m.fl., 2016, s.53). Dessutom menade Troyer m.fl. (2018, s.1204-1206) att inre motivation var associerad med ökad läsmängd hos elever, medan yttre motivation inte hade samma effekt. En studie av Cartwright m.fl. (2016, s.75) visade att elevers inställning till läsning påverkade både deras läsmotivation och läsmängd, vilket indikerade att ökad läsning var förknippad med högre läsmotivation.

Inre och yttre motivation har en koppling till läsmotivation och läsförståelse. Troyer m. fl. (2018 s. 1204-1206) utförde under våren 2014 flera olika typer av tester på 59 olika skolor i North Carolina. För att få fram resultaten på elevernas läsförståelsenivå använde studien sig av ett standardiserat test. Inre och yttre motivation testades i stället genom en enkätundersökning. I en studie utförd i Tyskland genomfördes en longitudinell studie i årkurserna 2 till 3 som undersökte relationen mellan inre och yttre motivation till läsförståelse (Schiefele m.fl., 2016, s.51). Båda studierna menar att inre motivation hade en positiv relation till läsförståelsen och yttre motivation hade en negativ relation till läsförståelsen. Studierna stärkte även tesen att inre motivation hade positiva relationer med alla indikationer på läsförståelse, medan yttre motivation eller konkurrens baserad motivation hade en negativ association med samma variabler (Troyer m.fl., 2018, s. 1208-1209; Schiefele m.fl., 2016, s.53). Det framkom att läsförståelse påverkar den inre läsmotivation över tid, medan den inre motivationen endast hade en svag effekt på läsförståelsen. Å andra sidan visade resultaten inte på att vare sig läsförståelse eller inre läsmotivation hade en betydelsefull påverkan på den yttre läsmotivationen (Hebbecke m.fl., 2019, s. 428).

Vidare menar Troyer m.fl. (2018, s.1208-1210) som genom en enkätstudie kom fram till att inre motivation bidrog till att eleven ökade sin läsmängd medan den yttre motivationen inte ökade läsmängden. Liknande resultat uppvisade studien som genomfördes genom intervjuer där det framkom att elever som läser i hög utsträckning och visade på en ökad läsmängd har en tendens till högre läsmotivation. Elevers inställning till läsning hade en påverkan på läsmotivation och läsmängden (Cartwright m.fl., 2016, s.75).

För att sammanfatta artiklarnas resultat så visade sig inre och yttre motivation ha olika påverkan på läsförståelsen men även läsning. Inre motivation kan kopplas till läsmotivation då det kommer inifrån människan och är ett inre driv till att läsa. Inställning och motivation har en nära sammankoppling. Den yttre motivationen visade sig ha en negativ påverkan på läsmotivationen och läsmängden.

5.2 Undervisningspraktiker

Studier om undervisningspraktiker visade på didaktiska val som en lärare gör för att öka läsmotivationen. Resultatet i studierna belyste att genom frihet i det eleverna ska läsa och att läraren bedriver en strukturerad undervisning kan det leda till läsmotivation. Däremot visade en studie på att undervisning i lässtrategier inte har någon påverkan på elevernas läsprestation. Läraren har en betydande roll för undervisningspraktiker och vad de väljer att lära ut för elevernas läsutveckling. I detta avsnitt beskrivs olika undervisningspraktiker som främjar läsmotivation hos elever. Tre artiklar (Moses & Beth Kelly, 2018, s.323-324; McGeown m.fl., 2020, s. 603-605; Ceyhan & Yildiz, 2021, s. 428) visade att det finns olika undervisningspraktiker som stödjer och främjar elevernas läsmotivation. En artikel menade att lässtrategiundervisningen hade en positiv inverkan på läsmotivationen däremot påverkade det inte läsprestationen (Huang & Chen 2018, s.734).

Moses och Beth Kelly (2018, s.316) genomförde flera undervisningsinterventioner, på 28 elever i årskurs 1 i USA. Resultatet visar att arbete i par och enskilt skapar förutsättningar för ett ökat läsintresse. Genom parläsning skapades boksamtal mellan eleverna vilket i sin tur gjorde att eleverna fick syn på vilka genrer och författare som de föredrog. Mcgeown m.fl. (2020, s. 599-600) som utförde en kvalitativ studie genom enskilda intervjuer med elever, menade att när en elev väljer bok utav eget intresse medför det läsmotivation.

Artiklarnas resultat visade att eleverna får kunskap inom genrer och författare som lockar de och skapar en identitet som läsare, vilket i sin tur bidrog till en positiv syn på läsning. Därmed visade resultaten från båda studierna att när eleven har skapat en identitet och vet vad den vill läsa och får välja en egen bok, ökar deras läsintresse och läsmotivation (McGeown m.fl., 2020, s. 603–605; Moses & Beth Kelly 2018, s. 323–324)

Ytterligare en undervisningspraktik som nämndes är dialogisk högläsning. Ceyhan och Yildiz (2021, s. 428) utförde en blandad experimentell design på 62 elever i Turkiet för att se hur dialogisk högläsning påverkar elevernas läsförståelse och läsmotivation. Resultatet visar att dialogisk högläsning hade en positiv inverkan på elevers läsmotivation då elever kan diskutera texten. De kan även skapa sig en förståelse om textens innehåll, då dialogisk högläsning bidrog till en ökad läsförståelse hos elever.

Till skillnad från tidigare nämnda artiklar utfördes en studie som genom enkätundersökningar undersökte lässtrategisundervisnings påverkan på läsmotivationen. Resultatet visar inte på något tydligt samband mellan undervisningen och elever och deras självuppfattning av läsning. Lässtrategiundervisningen hade dock en positiv inverkan på elevers läsmotivation. Studien menar på att lässtrategiundervisning inte påverkar elevers läsprestationer (Huang & Chen 2018, s.734).

Sammanfattningsvis menade artiklarna (Moses & Beth Kelly, 2018, s 318-328; McGeown m.fl., 2020, s. 603-605; Ceyhan & Yildiz, 2021, s. 428) att en differentierad undervisning är givande och har en påverkan på elevernas läsmotivation. Genom att kontinuerligt läsa enskilt, i par men också helklass bidrar detta till ett ökat läsintresse som vidare bidrar till läsmotivation hos eleverna.

5.2.1 Lärarens roll

Resultatet på studierna belyste att läraren har en påverkan på elevernas läsmotivation. Genom lärarens attityd till eleverna kan läsmotivationen påverkas. Vidare visade resultatet i studierna att välmående har en koppling till läsmotivationen. Två av fyra artiklar lyfter fram lärarens roll som en viktig faktor för eleven och för deras läsmotivation. Studierna visade att läraren kan bidra med en ökad läsmotivation hos eleverna. Ytterligare två av fyra artiklar benämner vikten av att arbeta med elevers lässvårigheter för att skapa en läsmotivation som i sin tur skapar ett välmående i skolan (Bakkloglu & Pilten, 2023, s.

150-151; Vakning-Nusbaum & Tuckwiler, 2022, s. 80; Vakning-Nusbaum & Nevo, 2021, s. 118; Nevo & Vaknin-Nusbaum, 2020, s. 30-32; Uibu m.fl., 2018, s. 604).

Bakkaloglu och Pilten (2023, s. 150–151) gjorde en enkätstudie på elever i grundskolan i Turkiet, för att studera elevernas läsmotivation och läsförståelse. Resultatet visar att läraren hade en stor inverkan på elevernas läsmotivation då eleverna har en vilja att nå upp till lärarens förväntningar. Studiens resultat visar även att klassrummet är en yttre motivationsfaktor och det därför är viktigt att läraren behandlar alla elever jämlikt, för att skapa förutsättningar för en jämlik motivation hos eleverna. Resultaten visar även att lärarens positiva attityd hade en påverkan på elevernas motivation, attityd i skolan samt deras självförtroende. Vaknin-Nusbaum och Tuckwiler (2022, s. 80) använde sig av liknande metod som Bakkaloglu och Pilten (2023, s.150-151) då de genomförde ett frågeformulär på 268 elever i Israel där syftet var att undersöka elevers läsmotivation. Vidare visar resultatet att det finns ett samband mellan elevers välmående i skolan och deras motivation. Elever som visade på låg läsmotivation visade också på ett lågt välmående i skolan jämfört med elever som uppvisade på hög läsmotivation.

Resultatet visar att genom att införa läsundervisningsprogram som bidrar till läsmotivation i tidigt skede, bidrar det till att elevers lässvårigheter kan stödjas och de negativa känslorna som kan kopplas till läsning (Vaknin-Nusbaum & Tuckwiler, 2022, s. 80). Likaså utfördes en studie (Nevo & Vaknin-Nusbaum 2020, s.26-31) genom en kombination av enkäter, tester och en interventionsstudie för att bedöma och förbättra läsmotivationen hos elever i årskurs 1. Interventionen utfördes under ett sexmånaders program som syftade till att förbättra elevernas läsmotivation. Genom att använda olika strategier och aktiviteter för att öka elevernas intresse för läsning, och därigenom främja deras läsförmåga. Kontrollgrupperna fick ta del utav två olika typer av undervisning i sitt klassrum. Eleverna i ena klassrummet utförde en variation av aktiviteter som spel och fick välja vad de läste utifrån eget intresse, jämfört med eleverna i andra klassrummet där det var en mer traditionell undervisning som arbetsböcker och arbetsblad (Nevo & Vaknin-Nusbaum, 2020, s. 30). Studien visar på att eleverna i interventionsgruppen hade högre poäng när det kommer till läsmotivation än vad kontrollgruppen uppvisade. Interventionsgruppen visade även på att läsmotivation ökade under året medan kontrollgruppens läsmotivation minskade eller avstannade helt (Nevo & Vaknin-Nusbaum, 2020, s.32). I en tidigare studie utförd i Israel på 79 elever i årskurs 3 av

Vaknin-Nusbaum och Nevo (2021, s. 118) framkom det att elever med lässvårigheter kan se läsning som en komplex uppgift, då det kan ses som ett hinder och negativa känslor förknippas med läsning. Resultatet visar att elevernas erfarenhet med läsning påverkade deras läsförmåga. Uibu m.fl. (2018, s.604) utförde en enkätstudie som undersökte olika lärstrategier som menade på att undervisning i läsförståelse kan leda till att eleverna förlorar sitt läsintresse. Läsintresset är en bidragande faktor till att elever ska nå läsmotivation (Uibu m.fl., 2018 s.606).

Sammanfattningsvis visade studiernas resultat på att läraren är en viktig faktor för en ökad läsmotivation. Genom att i tidigt skede arbeta med elevernas lässvårigheter ökar elevernas motivation till läsning vilket i sin tur ökar elevernas välmående i skolan. Vidare kan elevernas läsmotivation i klassen främjas om det sker en jämlik behandling av läraren.

6. Diskussion

I följande kapitel diskuteras metoden samt resultatet. Inledningsvis startar kapitlet med en *Metoddiskussion* (6.1), sammanställning över informationssökningen samt reflektion över metodens genomförande. Därefter kommer en reflektion av *Resultatet* (6.2) och kapitlet avslutas sedan med en beskrivning av *Vidare forskning* (6.3).

6.1 Metoddiskussion

Vid informationssökning har söktjänsterna *ERIC* och *SCOPUS* använts. Via databasen *ERIC* och *SCOPUS* hittades vetenskapliga artiklar som var relevanta för både syfte och frågeställningar. Det som kan ses som en nackdel med att använda sig av *ERIC* och *SCOPUS* är att det är internationella databaser, vilket har lett till att alla artiklar har ett internationellt perspektiv. Det var därför en utmaning att hitta forskning från ett svenskt perspektiv men även forskning som har bedrivits i Norden. Något som blev en begränsning vid sökning utav artiklar, var att urvalet i studierna inriktade sig till stor del i de högre årskurserna. Vid reflektion i efterhand så hade ett val av andra sökord med sannolikhet synliggjort andra relevanta artiklar.

Litteraturstudien genomfördes ur ett objektivt perspektiv. Då vi har tidigare erfarenheter inom ämnesområdet har det förekommit förutfattade meningar innan sökning. Det här kan ses som en svaghet under sökningen av material. Däremot har närläsningen utav artiklarna skett med noggrannhet för att hitta artiklar som inte styrker de förutfattade meningarna som vi besitter, för att nå ett bredare perspektiv och alla vinklar inom ämnet vilket ses som en styrka. Området har varit smalt och begränsat när det kommer till läsmotivation i åldersgrupperna 5 till 10, vilket har lett till att sökningen av material inte har nått den bredd som önskats.

Vid analys av litteratur användes en tabell som sammanställde artiklarna (se bilaga 3). Utifrån tabellen jämfördes artiklarnas aspekter. Tabellen gjorde det möjligt att synliggöra litteraturens syfte och resultat, vilket var fördelaktigt vid analysen av materialet. En styrka var att båda läste igenom litteraturen för att ge en bredare bild av materialet inför sammanfattningen. Litteraturstudien sammanställer främst nyare forskning, vilket kan betraktas som en styrka. Ett inkluderingskriterium i denna litteraturstudie var endast forskning utförd de senaste 10 åren för att få ett nutida forskningsperspektiv samt skapa

en bild över rådande situation. Exkluderingen av äldre forskning kan anses som en svaghet då sannolikheten för ett bredare forskningsperspektiv hade ökat utan avgränsningen. Sökningen efter äldre forskningsartiklar kan med sannolikhet ha breddat studierna till ett svensk eller nordiskt perspektiv.

6.2 Resultatdiskussion

Resultatdiskussionen behandlar resultatet utifrån de ovannämnda frågeställningarna samt utifrån studiens syfte. Syftet med litteraturstudien är att bidra med kunskap om vad som enligt ett urval av tidigare forskning, har en bidragande betydelse för elevers läsmotivation i åldersgruppen 5 till 10 år. Inledningsvis diskuteras *Sambandet mellan läsmotivation och läsförståelse - jämförelse (6.2.1)* sedan *Undervisningspraktiker och lärarens roll (6.2.2)*.

6.2.1 Sambandet mellan läsmotivation och läsförståelse-jämförelse

Litteraturstudiens analyserade artiklar visade på att det finns en koppling mellan läsmotivation och läsförståelse (Kusdemir & Bulut, 2018, s. 107; Cartwright m.fl., 2015, s. 83). Resultaten tyder även på att det finns en koppling mellan den inre och yttre motivationen till läsförståelse (Troyer m.fl., 2018, s. 1208-1209; Schiefele m.fl., 2016, s. 53).

Skolverket (2016, s.19) stärker tesen att motivation har en påverkan på elevers läsförståelse. Motivation är en av faktorerna för att eleverna ska utveckla ett intresse för att läsa. En god syn på vikten av läsning bidrar till att eleverna blir motiverade till att själva börja läsa. Ett kontinuerligt arbete med läsning bidrar till en ökad läsmotivation hos eleverna, då läsförmågan utvecklas (Lundberg & Herrlin 2014, s. 10; 13-16). Enligt Skolverkets kommentarmaterial för ämnet svenska baserat på bedömningskriterierna menar att i årskurs 3, förväntas eleven ha utvecklat förmågan att förstå innehållet i en text och återberätta delar från texten (Skolverket 2022b, s.27-28). Genom läsning utvecklar eleverna en god läsförståelse vilket i sin tur utvecklar en god läsförmåga. För att ta sig an texter måste eleverna förstå vad de läser. Svårigheter med läsförståelsen kan bidra till att eleverna inte känner sig motiverade till att läsa. Därför är det viktigt att i tidigt skede arbeta med lässvårigheter för att förhindra en låg motivation till läsning, då det bidrar till

en minskad läsmängd hos eleverna. Som tidigare nämnt så har läsförståelse en betydande roll för att förstå en text men är det läsförståelse som bidrar till läsmotivation eller läsmotivation som bidrar till läsförståelse? I litteraturstudien har det inte framkommit ordning på kopplingen mellan läsmotivation och läsförståelse. Under våra verksamhetsförlagda utbildningsperioder har läsförståelsen uppmärksammats och kopplingen till läsmotivationen. Det har även visats på att läsmotivationen kommer från den inre motivationen hos eleven. Upplever elever en läsmotivation tar de in texten och förstår den. Känner eleverna inte läsmotivation och har inget intresse av att läsa texten de har framför sig, så bidrar det till en lägre läsförståelse.

6.2.2 Undervisningspraktiker och lärarens roll

Analysen av följande artiklar beskriver lärarens roll för elevens läsmotivation och dess koppling till välmående (Bakkloglu & Pilten, 2023, s. 150–151; Vakning-Nusbaum & Tuckwiller, 2022, s. 80; Vakning-Nusbaum & Nevo, 2021, s. 118) Litteraturstudiens analys utmärkte även olika undervisningspraktikers betydelse för läsutvecklingen och läsmotivation (Moses & Beth Kelly, 2018, s.323-324; McGeown m.fl., 2020, s. 603-605; Ceyhan & Yildiz, 2021, s. 428).

Enligt Skolverket (2022a, s. 8) menar de att skolan ska stimulera elevernas självförtroende. Lärarens roll är också viktig för elevernas självförtroende, då självförtroendet har en inverkan på elevernas inre motivation (Bakkaloglu & Pilten, 2023). Självförtroendet är kopplat till prestationer och hur bra du tycker att du är på att göra något (Skolinstitutet, 2024, s. 28). Ett gott självförtroende hos eleverna bidrar därför till att de känner en motivation till att läsa eftersom de tycker de är bra på att läsa. Arbetet med läsning i skolan är därför väldigt viktigt för elevernas läsförmåga, vilket vi kommer betona i vår framtida yrkesroll. För en god läsförmåga behöver eleven ha behärskat grundkomponenten automatiserad avkodning (LegiLexi, 2016). Starkt självförtroende bidrar till välmående hos eleverna. En miljö där eleverna känner sig trygga och mår bra skapar förutsättningar för god prestation i skolarbetet.

Nevo och Vaknin-Nusbaum (2020) belyser vikten av varierad undervisning som är anpassad utefter elevernas förutsättningar även deras intresse. Syftestexten styrker vikten av att stimulera elevernas läsintresse (Skolverket 2022a, s. 224). Verksamhetsförlagd undervisning har synliggjort vikten av ett samarbete mellan skolbibliotek och lärare, då

eleverna har fått möjligheten att välja fritt utefter eget intresse. Läraren kan även skapa ett klimat i klassrummet som bidrar till läsmotivation genom öppenhet och acceptans för olikheter. Genom att skapa en miljö i klassrummet där litteratur finns tillgänglig i alla former möjliggörs tillgängligheten för läsning. Olika undervisningspraktiker som dialogisk högläsning, parläsning och boksamtal har en bidragande påverkan på elevernas läsmotivation (Ceyhan & Yildiz, 2021; Fisher & Frey, 2018; Moses & Beth Kelly, 2018; Schmidt, 2023; Elwer, 2020). Utifrån egna erfarenheter har det tydligt framgått att dialogisk högläsning är viktigt då eleverna visar på läsmotivation. Dialogisk högläsning styrker elevernas läsförmåga men också deras förståelse av skriftspråk. Genom att ställa frågor samt diskutera textens innehåll utvecklas förståelsen för texten. Dialogisk högläsning skapar möjligheter för läraren att göra ett urval av böcker för att synliggöra olika genrer. Eleverna får i sin tur syn på vilka genrer de gillar i böcker och vilka böcker som lockar dem till läsning, vilket leder till läsmotivation.

6.3 Vidare forskning inom området

Elever bör i tidig ålder arbeta med läsning för att utveckla sin läsförståelseförmåga men även öka sin motivation till läsning. Vi har konstaterat att vidare forskning bör utföras i de lägre skolåldrarna, det vill säga årskurserna F-3 då vi ser en brist på forskning inom området i nuläget. Fortsättningsvis bör även forskning ur ett nationellt perspektiv utföras, då det kan jämföras med den svenska läroplanen samt den svenska skolan. Forskningen om yngre åldrars läsmotivation samt ett nationellt perspektiv är något vi anser gynna verksamheten. Lärarens roll benämns som viktig i nuvarande litteraturstudie. Vidare forskning kan därför med fördel behandla lärarens roll med konkreta svar hur läraren över lag kan arbeta för att främja elevers läsmotivation i klassrummet. Vidare forskning ska synliggöra sambandet mellan läsmotivation och läsförståelse i ett undervisningssammanhang.

Referenslista

Bakkaloglu, S., & Pilten, G. (2023). Examining the Relationship between Reading

Motivation and Reading Comprehension Self-Efficacy Perception. *International Journal of Psychology and Educational Studies*, 10(1), 144-.

<https://doi.org/10.52380/ijpes.2023.10.1.909>

Cartwright, K. B., Marshall, T. R., & Wray, E. (2016). A Longitudinal Study of the Role of Reading Motivation in Primary Students' Reading Comprehension:

Implications for a Less Simple View of Reading. *Reading Psychology*, 37(1), 55–

91. <https://doi.org/10.1080/02702711.2014.991481>

Ceyhan, S., & Yildiz, M. (2021). The Effect of Interactive Reading Aloud on Student Reading Comprehension, Reading Motivation and Reading Fluency*.

International Electronic Journal of Elementary Education.

10.26822/iejee.2021.201, 421-429

Elbro, C., Fridolfsson, I., Herkner, B. & Häggström, I. (2016). Introduktion till avkodning . LegiLexi Stiftelse.

<https://legilexi.org/kunskapsbank/artiklar/Avkodning/introduktion-till-avkodning>
(hämtad 2024-03-14)

Elwer, Å. (2020). *Läsförståelse genom högläsning*. Skolverket.

<https://larportalen.skolverket.se/api/resource/P03WCPLAR149383>

- Eriksson Barajas, K., Forsberg, C., Forsberg, C., & Wengström, Y. (2013). *Systematiska litteraturstudier i utbildningsvetenskap : vägledning vid examensarbeten och vetenskapliga artiklar*. Natur & Kultur.
- E., Frank., & K., Herlin. (2020). Utmaning och motivation i läsundervisningen. Skolverket. <https://larportalen.skolverket.se/api/resource/P03WCPLAR149434>
- Fisher, D., & Frey, N. (2018). Raise Reading Volume Through Access, Choice, Discussion, and Book Talks. *The Reading Teacher*, 72(1), 89–97. <https://doi.org/10.1002/trtr.1691>
- Hebbecke, K., Förster, N., & Souvignier, E. (2019). Reciprocal Effects between Reading Achievement and Intrinsic and Extrinsic Reading Motivation. *Scientific Studies of Reading*, 23(5), 419–436. <https://doi.org/10.1080/10888438.2019.1598413>
- Huang, J., & Chen, G. (2019). From Reading Strategy Instruction to Student Reading Achievement: The Mediating Role of Student Motivational Factors. *Psychology in the Schools*, 56(5), 724-740. <https://doi.org/10.1002/pits.22217>
- Kanonire, T., Lubenko, J., & Kuzmina, Y. (2022). The Effects of Intrinsic and Extrinsic Reading Motivation on Reading Performance in Elementary School. *Journal of Research in Childhood Education*, 36(1), 1-13. <https://doi.org/10.1080/02568543.2020.1822961>
- Kuşdemir, Y., & Bulut, P. (2018). The Relationship between Elementary School Students' Reading Comprehension and Reading Motivation. *Journal of Education and Training Studies*, 6(12), 97-. <https://doi.org/10.11114/jets.v6i12.3595>

Körling, A-M. (2015). *Skapa läsmotivation*.

<https://korlingsord.se/archives/41646>

Körling, A-M. (2021). *Läsförståelse borde vara i topp – varför är det inte det?*.

<https://korlingsord.se/archives/45041>

LegiLexi .(2016). The Simple View of Reading. LegiLexi

Stiftelse.<https://birdnest.staging.legilexi.org/kunskapsbank/artiklar/introduktion/the-simple-view-of-reading> (hämtad 2024-03-25)

Lundberg, I., Herrlin, K., & Herrlin, K. (2014). *God läsutveckling : kartläggning och övningar* (3., utök. uppl.). Natur & Kultur.

Mangell, L.(2014). *Självkänsla och självförtroende – håll isär begreppen*. Motivation.se

<https://www.motivation.se/innehall/sjalkkansla-och-sjalvfortroende-hall-isar-begreppen/>

McGeown, S., Bonsall, J., Andries, V., Howarth, D., & Wilkinson, K. (2020).

Understanding reading motivation across different text types: qualitative insights from children. *Journal of Research in Reading*, 43(4), 597–608.

<https://doi.org/10.1111/1467-9817.12320>

Mediemyndigheten.(2023). *Läsandet ökar bland alla barn 0–18 år*

<https://mediemyndigheten.se/nyhetsrum/nyhetslista/2023/lasandet-okar-bland-alla-barn-018-ar/>

Moses, L., & Kelly, L. B. (2018). ‘We’re a little loud. That’s because we like to read!’:

Developing positive views of reading in a diverse, urban first grade. *Journal of*

Early Childhood Literacy, 18(3), 307–337.

<https://doi.org/10.1177/1468798416662513>

Nevo, E., Vaknin-Nusbaum, V., & Gambrell, L. (2019). Reading Motivation in Kindergartners and 1st-Graders. *Journal of Research in Childhood Education*, 33(4), 610–622. <https://doi.org/10.1080/02568543.2019.1647316>

Nevo, E., & Vaknin-Nusbaum, V. (2020). Enhancing motivation to read and reading abilities in first grade. *Educational Psychology (Dorchester-on-Thames)*, 40(1), 22–41. <https://doi.org/10.1080/01443410.2019.1635680>

Regeringen.(2018). *Barns och ungas läsning- ett ansvar för hela samhället*
<https://www.regeringen.se/contentassets/39759a0cb5234aa08340c7243e371908/barns-och-ungas-lasning--ett-ansvar-for-hela-samhallet-sou-201857.pdf>

Schiefele, U., Stutz, F., & Schaffner, E. (2016). Longitudinal relations between reading motivation and reading comprehension in the early elementary grades. *Learning and Individual Differences*, 51, 49-58. <https://doi.org/10.1016/j.lindif.2016.08.031>

Schmidt, C. (2023). *Kommunikativa klassrumspraktiker : tidig läs- och skrivundervisning*. Studentlitteratur AB

Skolinspektionen. (2015). *Mer varierad läs- och skrivundervisning kan öka motivation och intresse*. Skolinspektionen. <https://www.skolinspektionen.se/beslut-rapporterstatistik/publikationer/kvalitetsgranskning/2015/mer-varierad-las--ochskrivundervisning-kan-oka-motivation-och-intresse/>

Skolinstitutet. (2024). *Aktivt jämställdhetsarbete i undervisningen*. Skolinstitutet

<https://www.skolfi.se/wp-content/uploads/2024/02/Aktivt-j% E2% 80% 9Emst% E2% 80% 9Elldhetsarbete-i-undervisningen-lsenord.pdf>

Skolverket.(2016). *Att läsa och förstå : läsförståelse av vad och för vad?* Skolverket.

<https://www.skolverket.se/getFile?file=3694>

Skolverket. (2021). PIRLS 2021 Läsförmågan hos svenska elever i årskurs 4 i ett

internationellt perspektiv. <https://www.skolverket.se/getFile?file=11490>

Skolverket. (2022a). Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2022.

<https://www.skolverket.se/publikationer?id=9718>

Skolverket.(2022b). *Kommentarmaterial till kursplanen i svenska*

<https://www.skolverket.se/getFile?file=9864>

Taube, K. (2007). *Barns tidiga läsning*. Norstedt akademiska förlag.

Tengberg, M. (2013). *Begrepp och metoder för att utveckla elevers läsförmåga*.

Karlstads universitet.

https://www5.kau.se/sites/default/files/Dokument/subpage/2013/12/tengberg_2013_begrepp_och_metoder_for_att_utve_82993.pdf

Troyer, M., Kim, J. S., Hale, E., Wantchekon, K. A., & Armstrong, C. (2019). Relations

among intrinsic and extrinsic reading motivation, reading amount, and

comprehension: a conceptual replication. *Reading & Writing*, 32(5), 1197–1218.

<https://doi.org/10.1007/s11145-018-9907-9>

Uibu, K., Mikk, J., & Käsper, M. (2018). Language Teaching Strategies Impact on Third-Grade Students Reading Outcomes and Reading Interest. *International Electronic Journal of Elementary Education*, 10(5), 601–610.
<https://doi.org/10.26822/iejee.2018541309>

Vaknin-Nusbaum, V., & Nevo, E. (2021). Reading Fluency and Reading Motivation in Hebrew in Students with Reading Disabilities. *Learning Disabilities Research and Practice*, 36(2), 110–120. <https://doi.org/10.1111/ldrp.12248>

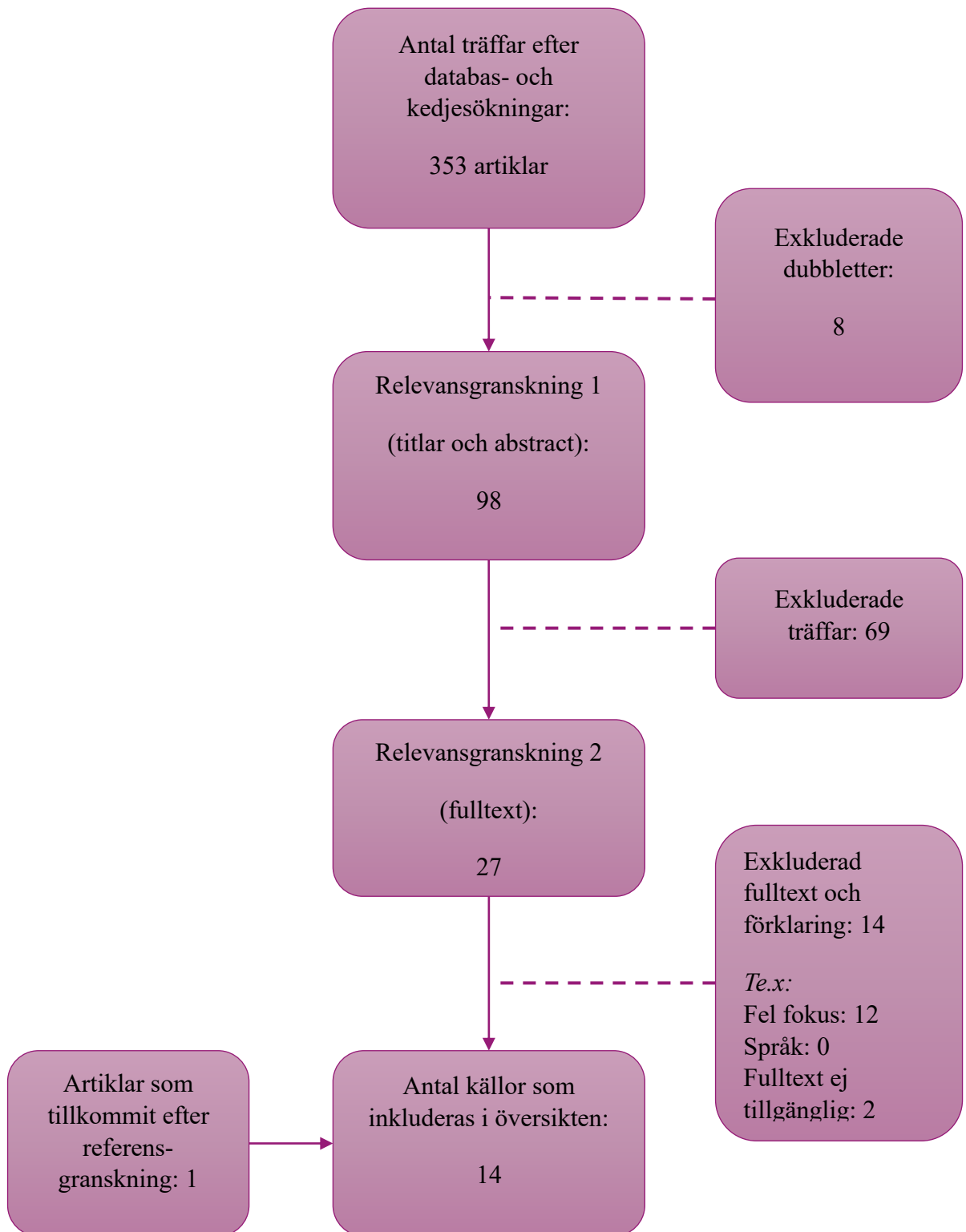
Vaknin-Nusbaum, V., & Tuckwiller, E. D. (2023). Reading motivation, well-being and reading achievement in second grade students. *Journal of Research in Reading*, 46(1), 64–85. <https://doi.org/10.1111/1467-9817.12414>

Wery, J., & Thomson, M. M. (2013). Motivational strategies to enhance effective learning in teaching struggling students. *Support for Learning*, 28(3), 103–108.
<https://doi.org/10.1111/1467-9604.12027>

Bilaga 1- Söktabell

Databas och datum	Sökord	Eventuella avgränsningar	Antal träffar	Antal valda artiklar
ERIC 29/1 2024	Noft("reading motivation" OR "love for reading") AND noft("elementary school")	<i>Peer reviewed</i> <i>Efter 2014</i>	175	7
SCOPUS 18/2 2024	elementary AND school AND students; AND longitudinal AND study; AND reading AND comprehension; AND reading AND motivation	<i>Efter 2014</i>	7	1
ERIC 19/2 2024	noft("reading motivation" "reading strategy") AND noft("elementary school" OR "primary school") AND PEER(yes)	<i>Peer reviewed</i> <i>Efter 2014</i>	5	1
ERIC 7/3 2024	noft("reading instruction") AND noft("motivation" OR "Interest") AND noft("primary school" OR "elementary school")	<i>Peer reviewed</i> <i>Efter 2014</i>	114	3
ERIC 27/2 2024	noft("reading motivation" OR "Reading achievement") AND noft("self concept") AND noft("elementary school")	<i>Peer reviewed</i> <i>Efter 2014</i>	52	1

Bilaga 2-Flödesdiagram

Bilaga 3-Översikt över analyserat material

Författare Titel Tidsskrift Publikationsår	Syfte	Design Urval Datainsamling Land	Studiens teoretiska utgångspunkt/ram	Resultat
<p>M, Troyer, J, S.Kim, E, Hale, K, A. Wantchekon, C, Armstrong</p> <p>Relations among intrinsic and extrinsic reading motivation, reading amount, and comprehension: a conceptual replication.</p> <p>Springer nature</p> <p>2018</p>	<p>Syftet med studien var att forska om sambandet mellan läsmotivation och läsförståelse och om det finns ett samband.</p>	<p>Olika design (måste kolla vidare här)</p> <p>Elever i 59 olika skolor</p> <p>USA</p>	<p>Självbestämmande teorin (self-efficacy theory)</p>	<p>Resultatet visade att elevers motivation till att läsa gör att de läser mer och därför får en god läsförståelse förmåga. Inre och yttre motivation var också faktorer som vägde in på elevernas läsförståelse.</p>
<p>S, Bakkaloglu & G, Pilten</p> <p>Examining the relationship between reading motivation and reading comprehension self-efficacy perception.</p> <p>International journal of psychology and educational studies.</p>	<p>Syftet med studien var att forska kring elevernas läsmotivation och läsförståelse ur deras självförmåga.</p>	<p>Survey modell</p> <p>Elever i grundskola</p> <p>Turkiet</p>	<p>Självförmåga (self-efficacy theory)</p>	<p>Resultatet visade att läraren hade en stor inverkan på elevernas motivation. Denna motivationen skapar en självförmåga hos eleverna och gör att de blir motiverade till att läsa. Lärarens inställning och stöttning visade sig också vara viktigt för eleverna.</p>

2023				
<p>V, Vakning-Nusbaum & E, D.Tuckwiller</p> <p>Reading motivation, well-being and reading achievement in second grade students</p> <p>Journal of Research in Reading</p> <p>2022</p>	<p>Syftet med studien är att undersöka elevernas välmående och deras motivation i skolan.</p>	<p>Frågeformulär</p> <p>268 elever i årskurs 2</p> <p>Israel</p>	<p>Förväntans-teori (expectancy-value theory)</p>	<p>Resultatet visade att elevernas motivation och deras välmående i skolan hängde ihop. Eleverna med god motivation visade sig ha ett bra välmående i skolan jämfört med elever som har låg motivation.</p>
<p>K, B.Cartwright, T, R.Marshall & E, Wray</p> <p>A longitudinal study of the role of reading motivation in primary student's reading comprehension: Implications for less simple view of reading.</p> <p>Reading psychology</p> <p>2016</p>	<p>Syftet med studien var att ta reda på om elevernas läsmotivation hade något med mängden böcker elever läser. De ville också ta reda på om läsmotivation bidrar till ökad läsförståelse.</p>	<p>Olika tester samt intervjuer</p> <p>68 elever i första och andra klass</p> <p>USA</p>		<p>Resultatet visade att elever med läsmotivation läser mer än deras kamrater som inte har läsmotivation. Det visade sig också att läsmotivation var en faktor till god läsförståelse.</p>
<p>J,Huang & G,Chen</p> <p>From reading strategy instruction to studentreading achievement: The mediating role of student motivational factors</p>	<p>Syftet med studien var att ta reda på hur lästrategieundervisning påverkar elevers läsprestationer,sammanbandet med kön och motivationsfaktorer.</p>	<p>Enkätstudie?</p> <p>Kina</p> <p>3,875 elever</p>	<p>Verbal effektivitet teorin</p>	<p>Resultatet visar på att elevens attityd till läsning är beroende på sambandet mellan lässtrategier och läsförståelse. Resultatet av studien visar även på att relationen mellan lässtrategier, läsförmågan beror inte på elevens</p>

Psychology in the Schools 2018				läsmotivation. Det visar på att det inte finns någon koppling mellan elevens läsmotivation och deras läsförmåga
V, Vaknin-Nusbaum & E, Nevo Reading fluency and Reading Motivation in Hebrew in Students with Reading Disabilities Learning disabilities research & practice. 2021	Syftet med denna studie är att examinera hur läsmotivationen bidrar till elevernas självuppfattning av läsning samt deras värde av läsning.	Olika tester 79 elever från årskurs 3-6 Israel	Förväntans-teori (expectancy-value theory)	Resultatet visade att elever med sämre självuppfattning visade lägre resultat i läsning. Deras erfarenhet med läsning är en faktor till hur de uppfattar läsning. Elever som har haft negativa känslor till läsning och svårt med läsning, ser på läsning som en frustrerande uppgift och deras självuppfattning på läsning är negativ.
U,Schiefele & F,Stutz & E,Schaffner Longitudinal relations between reading motivation and reading comprehension in the early elementary grades. (2016) Learning and individual differences	Syftet med studien var att ta reda på huruvida det finns korande relationer mellan läsmotivation och läsförståelse hos elever. Studien skilde inre och yttre motivation.	ERIC Longitudinell studie Elver från årskurs 2-3 32 skolor Nordöstra Tyskland	Förväntad-värde teori Inremotivations teori	Resultatet visade på att elever i lågstadiet har mer inre motivation än vad elever i mellanstadiet har. Forskningen visade på att inre motivation hade positiva relationer med alla indikationer på läsförståelse, medan yttre motivation eller konkurrens baserad motivation hade en negativ association med samma variabler. Läsförståelse bidrog positivt till inre motivation men bidrog

				negativt till yttre motivation.
<p>Uibu,K , Jaan,M & Käsper,M</p> <p>Language teaching strategies' impact on third-grade students' reading outcomes and reading interest</p> <p>2018</p> <p>International electronic journal of elementary education</p>	<p>Syftet med studien var att avgöra i vilken grad olika undervisningsstrategier kan stödja elever i årskurs 3 ordkunskaper, läsförståelse och intresset för att läsa.</p>	<p>Estland</p> <p>220 elever</p> <p>Metoden var indelad i tre delar</p> <p>Ett frågeformulär för att mäta elevernas läsintresse, ett läsförståelsetest och ett test för att mäta ordförråd.</p>		<p>Forskningen visade på att den strategin som bidrog till att flera elever läste var att utveckla ett läsintresse hos eleverna det här påverkade både läsresultatet och intresset för läsning. De strategier som hade en negativ påverkan på elevernas resultat var läsförståelse och grammatikundervisning som styrdes av läraren. Vidare så gjorde undervisningen om läsförståelse att eleverna förlorade läsintresset</p>
<p>Kusdemir, Y & Bulut, P</p> <p>The relationship between Elementary School Students' Reading Comprehension and Reading motivation.</p>	<p>Syftet med denna studie var att se om det finns ett samband mellan elevernas läsmotivation och deras läsförståelse.</p>	<p>Turkiet</p> <p>119 elever i årskurs 4</p> <p>Undersökningsmodell</p>		<p>Resultatet visade att det fanns ett samband mellan elevernas läsmotivation och läsförståelse. Elever med god läsförståelseförmåga utförde mer läsning och var mer motiverade till att</p>

2018 Journal of Education and Training Studies.				läsa, än elever med låg läsförståelse förmåga.
McGeown, S., Bonsall, J., Andries, V., Howarth, D., & Wilkinson, K. Understanding reading motivation across different text types: qualitative insights from children 2020 <i>Journal of Research in Reading,</i>	Syftet med studien var att genom göra en kvalitativ forskning som syftar till att få en detaljerad och heltäckande redogörelse för barns motivation att läsa.	Skottland 33 elever 9-11 Intervjuer	Själv-bestämmande teori (self-determination theory)	Resultatet visade att elever som väljer bok eller texttyp utifrån sitt intresse känner mer läsmotivtation.
Ceyhan, S & Mustafa, Y The effect of Interactive Reading Aloud on Student Reading Comprehension, Reading motivation and Reading Fluency. International Electronic Journal of Elementary Education 2021	Syfte med studien var att se om dialogisk högläsning hade någon påverkan på elevers läsförståelse, läsmotivation och deras läsflyt.	Turkiet 62 elever i årskurs 2 Blandad experimentell design	Sociokulturell teori	Resultatet visade att dialogisk högläsning hade en positiv effekt på elevernas läsmotivation, läsförståelse och läsflyt.
Moses, L & L, Beth.Kelly	Syftet med studien var att studera effekten av ingripande lärare gjort för att	USA 28 elever	Sociokulturell teori	Resultatet visade att genom olika ingripande som till

<p>'We're a little loud. Tat's because we like to read!': Developing positive views of reading in diverse, urban first grade.</p> <p>Journal of Early Childhood Literacy 2018</p>	<p>stödja läsintresset och motivationen.</p>	<p>Formativt experiment</p>		<p>exempel litteratur som lätt tillgänglig, läsa i par osv.</p>
<p>Hebbecke, K, Förster, N & Souvignier, E</p> <p>Reciprocal Effects between Reading Achievement and Intrinsic and Extrinsic Reading Motivation.</p> <p>Scientific Studies of Reading</p> <p>2019</p>	<p>Syftet med studien var att forska om det finns en ömsesidig effekt mellan läsprestation och elevernas inre och yttre motivation.</p>	<p>Tyskland</p> <p>966 elever i årskurs 3 och 4</p> <p>Data från en läsinstruktionsintervention</p>	<p>Självbestämmande teorin (self-efficacy theory)</p>	<p>Resultatet visade att det finns en ömsesidig effekt mellan läsprestationer och inre motivation, men däremot visade inget på att yttre motivationen bidrog.</p>
<p>Nevo,E och Vaknin-Nusbaum,V</p> <p>Enhancing motivation to read and reading abilities in first grade</p>	<p>Syftet med studien var att ta reda på vad skillnaderna hur läsmotivationen och läsprestationen ser ut före och efter ett interventionsprogram.</p>	<p>Israel</p> <p>58 elever i årskurs 1</p> <p>Olika typer av tester på eleverna före och efter interventionsprogrammet.</p>	<p>Förväntans-teori (expectancy-value theory)</p>	<p>Resultatet visade på att läraren måste arbeta med läsmotivation och läsprestationen redan i årkurs 1. Olika undervisningsformer har en påverkan på elevers</p>

2019				läsmotivation. Eleverna i IG gruppens läsmotivation ökade.
------	--	--	--	--